

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving en van het Besluit activiteiten leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Het voorstel betreft regelgeving voor de bescherming van wolven en de aanpak van incidenten met wolven in Nederland. Hier heeft in principe eenieder hier belang bij, zowel wanneer het een reeds voorgevallen incident betreft als wanneer het gaat om het voorkomen van incidenten. Voor zowel particulieren, maatschappelijke organisaties, bedrijven als (lokale en provinciale) overheden is het voorstel van belang.

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Iedereen die in contact kan komen met wolven, veehouders, provinciale overheden.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Maatschappelijke organisaties op het gebied van veehouderij en natuur, veehouders, provinciale en gemeentelijke overheden.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

In 2024 heeft een maatschappelijke dialoog plaatsgevonden over samenleven met wolven in Nederland. Daarnaast is er continu gevraagd en ongevraagd inbreng van belanghebbenden geweest op dit dossier.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Het aantal incidenten met enerzijds wolven en anderzijds mensen en hun dieren neemt toe. De bestaande regelgeving is ontoereikend gebleken om adequaat te kunnen optreden tegen deze incidenten. Tegelijk is de beschermingsstatus van de wolf onder de Habitatrichtlijn verlaagd, waarop de nationale wetgeving moet worden aangepast.

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Sinds 2015 is de wolf terug in Nederland. Er komen steeds vaker incidenten voor tussen wolven en mensen en hun dieren. De Europese Unie heeft onlangs besloten de beschermingsstatus van wolven te verlagen vanwege het grote aantal incidenten in de EU en de beperkte mogelijkheden om hier adequaat tegen op te treden.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Het aantal wolven groeit. De wijziging van de beschermingsstatus van de wolf onder de Habitatrichtlijn maakt het noodzakelijk in een aangepast beschermingsregime te voorzien, waarbij voldoende handvatten worden geboden om adequaat in te kunnen grijpen bij incidenten.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Er zijn jaarlijks honderden incidenten met wolven, vooral aanvallen op vee. En tegelijk zijn sinds de verlaging van de beschermingsstatus onder de Habitatrichtlijn van 'strikt beschermd' naar 'beschermd', in de Nederlandse wetgeving wolven alleen nog beschermd door de specifieke zorgplicht voor soorten onder de Omgevingswet. Dat wijkt af van de bescherming die aan andere zoogdieren wordt geboden die niet strikt beschermd zijn. En dat biedt minder adequate aangrijpingspunten voor een toetsing en inkadering vooraf van de gevallen waarin ingrepen als het doden of vangen van wolven zijn toegestaan.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

In december 2024 heeft de Staatssecretaris van LNV de Landelijke Aanpak Wolven gepresenteerd. Hiermee wordt gewerkt aan het verminderen van incidenten en het adequaat optreden in het geval er toch een incident plaatsvindt. Onderdeel daarvan was de verlaging van de beschermingsstatus van de wolf onder de Habitatrichtlijn, met het oog op meer ruimte voor de aanpak van incidenten, waar gebleken is dat een strikte beschermingsstatus van de wolf met het bijbehorende strikte afwegingskader van de Habitatrichtlijn een adequate aanpak in de weg kan staan. In april 2025 hebben de provincies het IPO Wolvenplan 2025 vastgesteld, waarin de basis voor het provinciale beleid is beschreven. Evaluatie van het landelijke en provinciale beleid heeft nog niet plaatsgevonden.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder overheidsbemoeienis zal het aantal incidenten blijven toenemen en zal adequaat optreden moeilijk blijven. En tegelijk zal een adequate bescherming in de vorm van een toetsing vooraf van ingrijpende maatregelen als doden of vangen van wolven niet mogelijk zijn, omdat er dan geen vergunningplicht voor die handelingen geldt.

2. Wat is het beoogde doel?

Toelichting

Met het voorstel wordt de mogelijkheid gecreëerd om beter op te kunnen treden bij incidenten met wolven en tegelijk een voldoende bescherming aan wolven te bieden. Tevens wordt de aanpassing van de Europese regelgeving over de bescherming van wolven vertaald naar de nationale regelgeving.

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het terugdringen van incidenten met wolven en het mogelijk maken van adequaat optreden in het geval er incidenten plaatsvinden, aan de hand van een helder toetsingskader, En tegelijk te voorzien in een voldoende bescherming van de wolf, ook in het licht van de eisen van het Verdrag van Bern en de Habitatrichtlijn op dit punt

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Doelstelling 15: Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Er zijn geen reële alternatieven. Het enkel bieden van bescherming via de specifieke zorgplicht, geeft minder adequate aangrijpingspunten voor een toetsing en inkadering vooraf van de gevallen waarin ingrepen als het doden of vangen van wolven zijn toegestaan. Een vergunningplicht met een helder beoordelingskader biedt die mogelijkheid wel. En een vergunningplicht sluit aan bij de algemene uitgangspunten die zijn gehanteerd voor de omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten, waarbij alle grote ingrepen met betrekking tot van nature in het wild levende zoogdieren onder het vergunningensysteem zijn gebracht, ook als zij niet de status van strikt beschermd hebben.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Zie 3, bij enkel het beschermingskader van de specifieke zorgplicht zijn de mogelijkheden voor bescherming en een helder ingekaderd handelingskader voor incidentenbestrijding minder adequaat, dan bij de voorgestelde aanpak in het kader van een vergunningensysteem met een op incidentenbestrijding toegesneden afwegingskader.

5. Wat is de voorkeursoptie?

De wolf wordt gebracht onder de reikwijdte van de vergunningplicht voor flora- en fauna-activiteiten geregeld in artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze vergunningplicht geldt o.a. ook voor alle andere zoogdiersoorten met een lagere beschermingsstatus dan 'strikt beschermd'. Daarmee zijn het opzettelijk doden en opzettelijk vangen vergunningplichtig. Tegelijk worden in hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving specifieke regels gesteld. Daardoor hoeft bij probleemwolven en probleemsituaties met wolven als gedefinieerd in die regels, in afwijking van de reguliere afwegingskader, niet meer te worden gemotiveerd 1) dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat voor het ingrijpen en 2) dat er sprake is van een rechtvaardiging voor dat ingrijpen vanuit het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid. Uitgegaan wordt van langer lopende vergunningen die kunnen worden gebruikt voor de aanpak van alle incidenten gedurende de geldigheidsduur van de vergunning, zodat niet steeds per geval een vergunning hoeft te worden gevraagd. Dit maakt sneller optreden mogelijk. De vergunning kan daarbij alleen aan personen worden verleend die voldoende deskundigheid hebben op het vlak van dit soort ingrepen, en bij gebruik van de vergunning bij concrete incidenten wordt steeds een wolvendeskundige ingeschakeld, zodat gericht en selectief handelen is verzekerd.